



NOLLNITTON CITY

102008

36 FOLKLIGT

38 STREETSTYLE

40 CITYNYTT

46 KULTUR

48 RÅDHUSKALENDERN

50 HOLK

51 SERIER

52 MAT

54 BIOTIPS

55 DVD-TIPS

56 BOKTIPS

58 SKIVTIPS

ETT STENKAST FRÅN SMÄLTDEGELN

Strax utanför kulturkärnan i huvudstaden sitter de i sina ateljéer. De kanske inte märks så ofta. Konstnärerna i stan.

Text: Vesna Kitanovic Bild: Richard Ström

Hela tiden görs det ansträngningar för att konsten ska nå ut till oss örebroare. Utomhusprojekt i form av Open Art eller när de gråa elskåpen målades om, är just sådana exempel. Nu i december sker lucköppning varje dag i rådhusets julkalender. Åsa Södergren och Linda Bates är representerade med sina verk. Nollnitton stämde träff för ett samtal om skapande och vilka möjligheter som finns att verka i Örebro som konstnär. Något som väldigt sällan diskuteras.

Vad betyder Rådhuskalendern för Örebro?

Åsa: Den betyder att folk som annars inte kommer i kontakt med konst kan göra det. Konsten blir folkligare. Det har aldrig varit så mycket folk på Örebro Konsthall som det var när man hade utställningen med de medverkande konstnärerna från förra året.

Varför ska man ta sig tid?

Linda: Det kan vara trevligt att vila ögonen på något fint, och så är det skönt att ta en paus från "vad ska jag köpa till brorsan i julklapp?" och bara ta en titt.

Är örebroarna intresserade av konst?

Å: Jag tror tyvärr inte det. Vill man ha "konst", så köper man det på IKEA. Det är snarare en inredningsdetalj och inte ett konstintresse. För två tusen kronor kan du köpa hur mycket "konst" som helst. Men det är nog inte sämre i Örebro än i andra mellanstora städer.

Går det att förändra?

Å: Det är en politisk fråga. Jag tror det krävs ett enormt engagemang för att det ska hända något. Framförallt så behövs fler arenor med utställningar av konstnärer som inte bara kommer från stan. Fler som styr utbudet helt enkelt.

L: Det vore bra med mer roliga projekt i skolorna, som inte behöver kosta så mycket pengar. Jag önskar att man tog bort den timmen i veckan som det är bildlektion och har temaveckor i stället, där man integrerar konst med ämnen som svenska och historia. Barnen har det i sig och har öppna ögon. Vi vuxna lär oss att stänga intryck ute för att klara av vardagen bättre.

Å: Jag håller med. För att få till en långsiktig förändring, så måste man nog börja tidigt.

Hur uppfattar ni konstscenen i stan?

L: Jag är nog lite av en ö i mig själv, som inte har kontakt med andra öar. Det positiva är att i en mindre stad ser man tydligare hierarkierna och därför blir det lättare att veta vem man ska vända sig till. Samtidigt kan det vara negativt, eftersom alternativen är färre.

Å: Scenen är väldigt liten och väldigt tajt. Om man vill försörja sig på konst i den här stan, då bör man nog söka sig ut. Jag har haft med reportage i tidningar och affischerat, men det kommer inte folk till utställningarna

för det. Jag skickar pressreleaser, men det är sällan det står mer än tre rader.

Hur hittar ni då gallerier och potentiella köpare?

Å: Jag har sålt mycket över internet. Ibland stora målningar, mycket till Danmark. Men jag har alltid tyckt att det är skitjobbigt att behöva sälja in sig själv. Det är den värsta biten man måste ta itu med. Jag gick runt med en portfolio i Stockholm och de ville inte ens ta sig tid att titta på vad jag hade. Till slut delade jag bara ut visitkort och hoppades att någon skulle nappa. När jag kom in i ett galleri och gav dem kortet, så undrade kvinnan där om jag inte hade något att visa upp. Det ledde till en utställning.

L: Jag är ingen karriärmänniska överhuvudtaget, så jag kan inte svara på den frågan.

Men vill du inte leva på din konst?

L: Nej, jag vill leva med min konst. Nu får jag pengar genom att jobba som personlig assistent och krokimodell. Man hittar alltid sätt att betala hyran.

Måste man kompromissa med sig själv för att sälja?

L: Om man gör något som alla vill ha... jag undrar om man blir girigare då eller bara äcklad av sig själv.

Å: Det finns säkert många som gör det. Jag tycker att det syns hos vissa konstnärer. De upprepar ett koncept som säljer och till slut blir det inte intressant. När jag läste i tidningen om mig själv som bullterrier-konstnären, då tänkte jag att nu är det dags att gå vidare. Jag kan förstå de som fortsätter, men jag skulle aldrig göra det själv.

Hur ser ert skapande ut?

Å: Jag gör föreställande konst, mest collage. Jag klipper ur pappersbitar ur tidningar som jag sedan klistrar ihop och bygger en bild. Heminredningstidningar är bra att använda, de får jag av släkt och vänner. Det har varit mycket porträtt tidigare, men nu gör jag hela figurer, nästan scenarion. Jag tittar inte så mycket på annan konst, det är mer film, musik och litteratur som jag influeras av. Helst ska det finnas en historia.

L: Jag målade förut mycket med olja, men nu är det mest akryl. Jag hämtar inspiration från all slags mytologi och människor. Jag får idéerna från historier min morfar brukade berätta, men också mytologibilder, ikonbilder och kyrkor. Det är jättespännande. Alla "jesusar", änglar och djävlar. Det onda och det goda.

Hur hittar ni inspiration?

Å: Jag har sällan tydliga idéer när jag jobbar. Om jag håller på med en bild så får jag nya idéer av den. Jag tror det finns en fara med att tänka för mycket, det blir ett gap mellan konsten och huvudet. Det finns någon myt om att man ska gå och vänta på inspiration och ett rus,

men det mesta är hårt arbete och slit. Det är så liten del när man har något slags flow.

L: Den där lilla sekunden du pratar om. Den ger drivkraft att sätta sig ner och harva.

Å: Ja absolut, men jag kan ibland tycka att det är en nackdel att jag inte har gått någon högskola. Man brottas mycket med vad man vill säga med sin konst och hur man vill säga det.

Fast samtidigt så är det nästan orubbad sanning att konsten ligger i betraktarens ögon. Går det att diskutera om det finns bra eller dålig konst?

L: Det är svårt. Rent tekniskt kan man se att någon har några steg kvar att gå, men konst består av så många bitar. En stark idé kan övervinna en sämre teknik. Sedan kan en skitteknik tillföra något. Ta Håkan Hellström som exempel. En del tycker det är bra, fast han inte kan sjunga rent tekniskt.

Å: Jag tycker att det finns bra och dålig konst. Men det är svårt att sätta fingret på vad det är. Jag behöver inte tycka om det och ändå se att det är bra. Och tvärtom, gilla något jättemycket, men se att det är dåligt. Jag tror det handlar om att det är välbearbetat. Då är det bra. Att det finns något slags djup, att det är genomtänkt. Jag tror att man kan lära sig att se konst, att seendet utvecklas, som allt annat. Man blir duktigare på att titta. Där finns en missuppfattning att konst bara är till för en utvald grupp. Jag tror att alla kan träna upp ögat, men det handlar om vilja.

Det leder automatiskt in på nästa fråga. Är konsten exklusiv eller allmängiltig?

Å: Den är nog både och. Det finns gallerier som inte säljer till folk, och det spelar ingen roll hur mycket pengar du har, du får ändå inte köpa. Du är inte tillräckligt fin. Sen finns ju sådana projekt som julkalendern på rådhuset och Open Art i somras. De är jättebra och gör att alla får tillgång till konst. Men medierna måste också ta sitt ansvar. Jag lyssnar mycket på P3 och man pratar aldrig om konst där. Man diskuterar film och musik, men inte konst.

L: Jag tycker konsten är så mångfacetterad, så att den är till för alla. Men så klart att det inte känns så för alla.

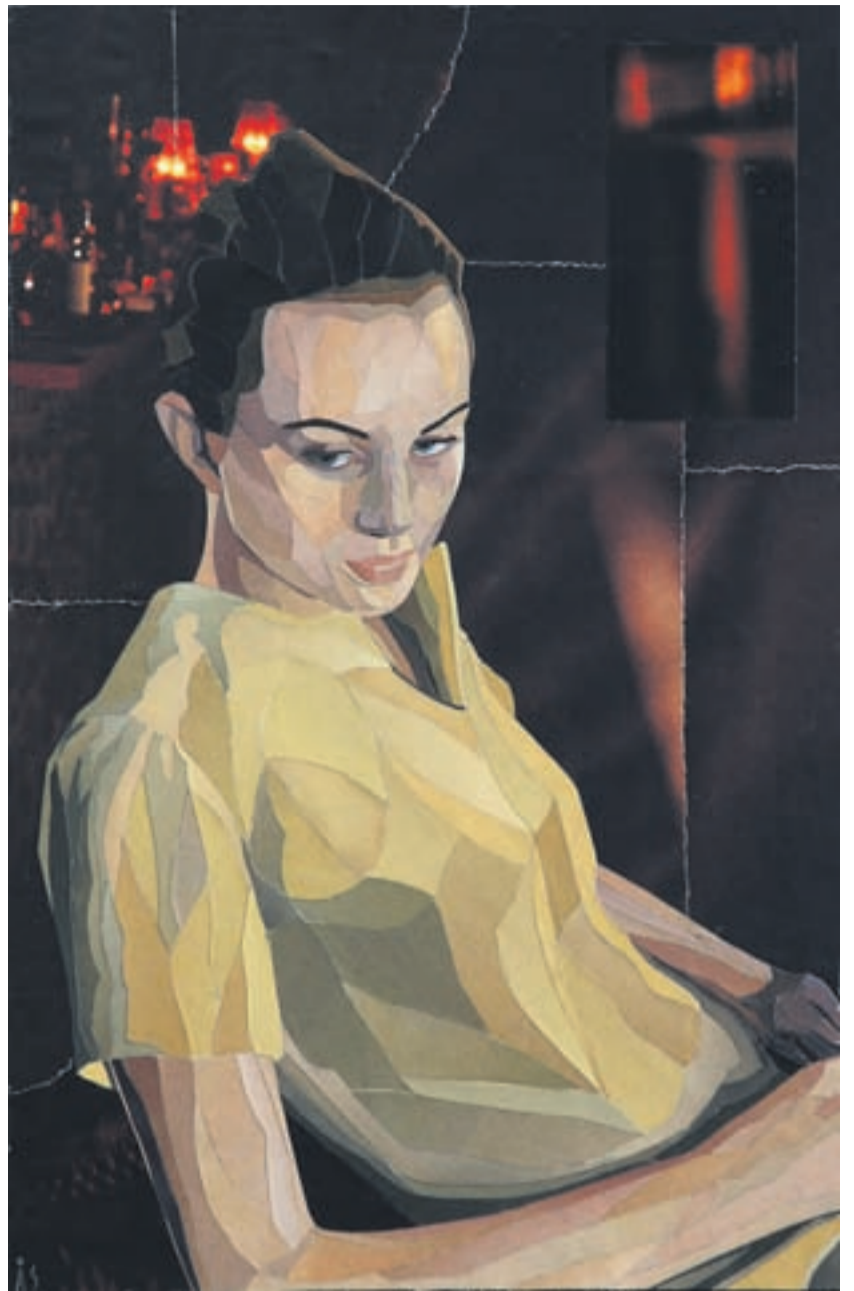
Om ni fick önska en konstjulkalendertill örebroarna, vad skulle det i så fall vara?

Å: Ett stort härligt kulturhus för alla åldrar.

L: Att tv-apparaterna gick sönder över jul och nyår, så att man kan känna hur det är att vara aktiv. Gå någon annanstans än man vanligtvis brukar. Sluta köra bil och sluta köpa saker vi inte behöver.

Men är det en julklapp?

L: Absolut. Det handlar om att vi borde ta hand om varandra och inte vara så passiva. God jul för fan!



Konst av Linda Bates (ovan), Åsa Södergren (höger).

“Det finns en myt om att man ska gå och vänta på inspiration och ett rus, men det mesta är hårt arbete och slit. Det är så liten del när man har något slags flow.”



Från vänster Åsa Södergren och Linda Bates.